

nen. Wir haben uns folg. Stellen für eine Verbind. von एन mit einem subst. aufgezeichnet: Bṛh. Âr. Up. 5, 9. Çvetāçv. Up. 2, 9. MBh. 13, 24, 275. Bhag. 4, 42. 13, 3. N. 22, 2. R. 1, 27, 13. 31, 22. 6, 82, 41. Pañkāt. 33, 24. 52, 1. 78, 19. 99, 13. 100, 7. 106, 7. Vid. 37. Ausnahmsweise am Anf. des Satzes und oxytoniert: एनामृतस्य पिप्युषी: RV. 8, 6, 19. भवतु एनमेवं वक्ष्ये ÇAk. 30, 13.

एनस् (von इन् n. Up. 4, 199. 1) Frevel, Unthat (welche widerfährt); Fluch, Unglück (welches von Andern kommt): त्राताम् इन्द्र एनसो मृच्छित् RV. 7, 20, 1. यो न आगो अयेनो भराति 5, 3, 7. मा पूषतो उरितनेन आरन् 1, 123, 7. मातृपदेन श्रितं न आगम्यद्वा पितापराद्वा जिह्वा AV. 6, 116, 2. 2, 10, 8. 7, 64, 2. 14, 2, 59. = अघराध Trik. 3, 3, 443. Med. s. 18. — 2) Sünde, Sündenschuld AK. 1, 1, 4, 1. 3, 4, 1, 14. Trik. H. 1380. Med. कृतं चिदेन: प्र मुमुग्ध्यस्मत् RV. 1, 24, 9. 3, 7, 10. VS. 3, 45. 6, 17. 20, 15. AV. 6, 115, 1. fgg. मा व एनो अय्यकृतं भुजेम RV. 6, 51, 7. 7, 52, 2. अयं स्पतं मुञ्चतं यत्रो अस्ति तनूषु बद्धं कृतमेनो अस्मत् 6, 74, 3. 7, 58, 5. तस्मिन्नेनो वसवो नि धेतन 10, 37, 12. निरुक्तं वा एन: कनीयो भवति Çat. Br. 2, 5, 2, 10. 4, 4, 5, 5, 23. 12, 9, 2, 2. Ait. Br. 3, 30. न तादृशं भवत्येनो मृगकतु: — यादृशम् M. 3, 34. यत्किंचिदेन: कुर्वति 11, 241. नैन: प्राप्नोति किं च न 261, 122. अवाप्नोति 9, 91. युक्त: स्यान्मृकृतैनासा 2, 224. एनो गच्छति कर्तारम् 8, 19 (MBh. 2, 2328). स्पृशेदेनस्तथा च माम् MBh. 1, 4892. सुगुर्व्यपकृत्येन: M. 11, 256. 6, 96. एनो व्यपोकृति (अपोकृति) 2, 102. 11, 71. 145. व्यपकर्षति 210. एनो द्विजानामपमृष्यते 2, 27. मृकृतो ऽप्येनसो मासाह्वचेवाहिर्विमुच्यते 79. मोचयेदेनस: पितृन् 3, 37. स लिङ्गिनां कृत्येन: 4, 200. अपहेमिरित्येन: 10, 111. एनसां स्थूलसूत्राणां चिकीर्षन्नपनोदनम् 11, 252. एनसां प्रापयितुम् 247. निष्कृतिम् 8, 105. एनस्सु निष्कृतिम् 11, 85. अनिष्कृतैनाम् 53. एनो विख्याप्य 83. शिष्टा 82. अभिभाष्य 103. बह्वेनम् adj. 254. सर्वेनामपधंसि जप्यम् AK. 2, 7, 47. सर्वेनार्धसिजप्य H. 844. — M. 4, 202. 11, 226. Ragh. 3, 23. 10, 40. — 3) Tadel Çabdār. im ÇKDr.; vgl. AV. 2, 35, 2. — Vgl. अनेनम्, अदुतैनाम्, व्येनम्.

एनस्य (von एनम्) 1) durch Frevel veranlasst: यत्नम् AV. 8, 7, 3. — 2) sündig, unrecht: यदि स्वप्नेन एनस्यो ऽकर्म AV. 6, 115, 2. Çat. Br. 14, 1, 1, 26. 2, 2, 44.

एनस्वत् (wie eben) adj. sündig, frevelhaft RV. 7, 88, 6. 8, 13, 6. एनस्वतो वापक्रादेन: Ait. Br. 5, 30.

एनस्विन् (wie eben) adj. dass.: तस्मादप्यात्रेय्या योषितैनास्वी Çat. Br. 1, 4, 5, 13. 3, 2, 4, 40. एनस्विभिरनिषिक्ते: M. 11, 189. 255. Nārada in Mit. 219, ult.

एनो (instr. von 2. अ, b; vgl. u. इदम्) adv. auf diese Weise, so; vom Orte: hier, da; von der Zeit: dann. एना वये पर्यसा पितृवमाना: (वरागमि) RV. 3, 33, 4. एना विश्वान्यर्ष आ ब्रुमानि मानुषाणाम्। सियासतो वनामहे 9, 61, 11. उत न एना पव्या पवस्व 97, 53. प्र पूर्व स्तवत एना यज्ञै: 6, 20, 10. सं यन्मदाय शुभिणो एना क्षेत्सोदरे। समुद्रा न व्यचो द्ये 1, 30, 3. देवानामिना निहृता पदानि 164, 5. यत्रो न: पूर्वं पितर: पर्युरेना ज्ञाना: पथ्यान् अनु स्वा: 10, 14, 2. AV. 12, 3, 33. पर एना weiterhin: नैतावदेना पुरो अय्यदस्ति RV. 10, 31, 8. अयं इदेना पुरो अय्यदस्ति 27, 21. auch so, dass एना mit परस् einen einzigen Begriff bildet, von welchem ein weiterer instr. abhängen kann: पुरो दिवा पर एना पृथिव्या hinaus über den Himmel, hinaus über die Erde 10, 123, 8. विषूवतो पर एनावरेण 1, 164, 13.

एनी s. u. 2. एत.

एम् (von 3. इ) m. Gang, Weg: अर्थश्च म् एमश्च मे VS. 18, 15.

एम्न (wie eben) n. Bahn, Gang: कृञ्च त् एम् RV. 1, 38, 4. 4, 7, 9. अयो पृष्ठे समुद्रस्येम्न VS. 13, 17. अयो वेमत्सादयामि 53 (P. 6, 1, 94, Vārt. 5). हरेदशो ये चित्तं एमभि: RV. 5, 39, 2. तिग्मं चिदेम् मत्किं वयौ अयम् 6, 3, 4.

एम्प m. entsteht aus एमुषम्, acc. des partic. perf. von अम् (s. S. 367): तमिम्प इति वराक् उज्जयान Çat. Br. 14, 1, 2, 11. Kāṭh. 23, 2.

एरक 1) m. N. pr. eines Nāga MBh. 1, 2154. — 2) f. ०ष्ठा N. eines Grases (गुन्द्रा, शरी, शिम्बी), welches medic. gebraucht wird, Rāḡan. im ÇKDr. एरकाणां तदा मुष्टिं कोपाज्जयाक् केशव:। तद्भूमुषलं घोरं व-
अकल्पमयोमयम् ॥ MBh. 16, 92. 94. त एरकाभिर्निहृता: 264. मुषलैरेरको-
द्वै: 206. एरकात्रपिभिर्वज्रै: 1, 620. दित्येन्द्रम् ददार कर्त्रैर्वावेरको क-
रुम्यथा Bhāg. P. 1, 3, 18. — 3) n. wollener Teppich Vjutr. 212. — Vgl. ऐरव्य.

एरङ्ग m. ein best. Fisch (vulg. रङ्ग) Bhāṣya. im ÇKDr. — Vgl. एलङ्ग.

एराण्ड 1) m. Ricinus communis, eine Staude, aus deren Samen das vielgebrauchte purgier. Oel bereitet wird, AK. 2, 4, 3, 31. Trik. 2, 4, 36. H. 1150. Ainslie I, 233. Suçr. 1, 137, 5. 144, 18. 145, 17. 2, 59, 14. 337, 8. एराण्डतैल 1, 74, 19. 160, 17. 167, 15. 182, 11. 2, 87, 13. MBh. 13, 6512. एराण्डभिण्डार्क-
नलै: प्रतैरपि संचितै:। दाहकृत्यं यथा नास्ति तथैवजि: प्रयोजनम् ॥ Pañ-
kāt. I, 108. निरस्तपादये देशे एराण्डो ऽपि दुमायते Hit. I, 63. ऐतैरेण्ड eine
bes. Species davon Rāḡan. im ÇKDr. — 2) f. एराण्ड langer Pfeffer (पि-
पली) Çabdār. im ÇKDr.

एराण्डक m. = एराण्ड Bhār. zu AK. und Dvīrūpak. im ÇKDr.

एराण्डपत्रिका (von ए० + पत्र) f. N. einer Pflanze, Croton polyandrum Spr. (दत्ती), Rāḡan. im ÇKDr.

एराण्डफला (von ए० + फल) f. dass. Rāḡan. im ÇKDr.

एरमतक m. N. pr. eines Mannes Rāḡa-Tar. 6, 218. 238. 251 (एर० in beiden Ausgaben). 254.

एरू m.: एनाति ग्लहा कन्येव तुवैरुं तुन्दाना पत्येव ज्ञाया AV. 6, 22, 3.

एवार्ह m. f. eine Gurkenart, Cucumis utilissimus Roxb. (sowohl die Pflanze als auch die Frucht), H. 1189. Rāḡan. im ÇKDr. Suçr. 2, 313, 4. 526, 1. 527, 13. कटुवैरी यथापक्वो मधुर: सन्नो ऽपि न। प्राप्यते हि Jāḡn. 3, 142. Auch एवार्हक Suçr. 1, 29, 2. 136, 21. 183, 8. 216, 19. 2, 33, 13. 174, 19. — Vgl. ईवार्ह.

एल n. eine best. Zahl Vjutr. 181. — Vgl. एलद, एलु, ऐल.

एलक m. = एडक Rāḡan. im ÇKDr. Sāj. zu Çat. Br. 2, 3, 2, 15.

एलङ्ग m. ein best. Fisch (vulg. रायकडा, रायखंडा, एलाङ्गा) Rāḡan. im ÇKDr. — Vgl. एरङ्ग.

एलद n. eine best. Zahl Vjutr. 181. — Vgl. एल.

एलपुर n. N. pr. einer Stadt Vjutr. 21, 15. — Vgl. एलापुर.

एलवालु n. die wohlriechende Rinde von Feronia elephantum (कपि-
त्यलच), welche medic. gebraucht wird, Çabdār. im ÇKDr. Suçr. 2, 236, 8. Auch एलवालुक n. AK. 2, 4, 4, 9. Suçr. 1, 138, 8. 2, 30, 19. 284, 8. 285, 1. 418, 21. 543, 20. — Vgl. घालुक, एल्ववानुक, ऐलेय, वानुक, हरि-
वालुक.

एलविल m. = ऐलविल ein Bein. Kuvera's Sch. zu AK. 1, 1, 1, 65. ÇKDr.